

Skulle Quisling føres til Tyskland for å likvideres?

8. MAI

Nr. 14

Fredag 20. april 1950

5. årg.

Quislings planer om Europas Forente Stater

HAR VAKT OPPSIKT I LONDON

Hvorfor blir planene offentliggjort akkurat nå?

Fra «8. Mai»s korrespondent i London

ET HAR VAKT ENDEL OPPSIKT her at den britiske presse med Bryssel som kilde og Reuters byrå som formidler har offentliggjort utdrag av dokumenter som allierte offiserer, deriblant noen belgiere fant i kister som lå nedgravet i hagen utenfor villaen til Reichskommissar Terbovens nestkommanderende i Norge SS-Obersturmführer Neumann under de første dager av den allierte okkupasjon av Schleswig-Holstein i 1945.

Dokumentene ble gjemt av de belgiske offiserer som souvenirs, idet de ikke var klar over deres historiske verdi, til tross for at de var underskrevet av slike personer som Kaltenbrunner, von Falkenhorst og Himmler, forteller de engelske aviser.

Det synes å fremgå av dokumentene at Quisling den 2. november 1944 la fram en plan for Terboven om opprettelsen av Europas Forente Stater.

Quisling skrev i en kommentar til forslaget: «Etter min mening er opprettelsen og konsolideringen av det kontinentale Europa som verdensmakt, som motsetter seg både anglo-amerikansk intervensjon i Europa og bolsjevismen, ikke bare det eneste virkelige krigsmål, men også et viktig militært våpen.» Det er et middel til å møte allierte planer om å dele Europa mellom Storbritannia og Sovjet-Samveldet.

«Europas fred kan bare sikres når Storbritannia og Tyskland eller Tyskland og Sovjet-Samveldet marsjerer i takt», skrev Quisling.

Quisling foreslo at traktaten skulle underskrives i OSLO innen utgangen av 1944.

Nøytrale observatører i London undres på hvorfor disse planer er offentliggjort akkurat nå.

Vi henviser til «8. Mai»s leder i nr. 13.

Hemmelig britiske fengsler i Vest-Tyskland.

Den britiske anklager i Düsseldorf påstod 6. 4. 51, at det i Vest-Tyskland har vært «hemmelige» britiske fengsler, hvor mennesker som var arrestert av det britiske etterretningsvesen, har vært holdt i forvaring uten å bli satt under tiltale på vanlig måte.

Han kom med denne uttalelse, da dommeren sir Owen Corrie spurte

Det er sagt.

Stortingsmann Olav Oksvik (a) uttalte i sin 1. mai-tale i 1948 på Land: «Vi skyter ikke lenger folk her i landet, men vi har andre midler. Vi flytter på dem».

Det er skrevet.

Nåværende utenriksminister Halvard Lange har i «Samtiden» 1934 skrevet: «Vi anerkjenner de demokratiske spilleregler bare til en viss grense, og den grense settes ikke av for nuffen».

Stå kurs

Professor Noack som drev samarbeide med Berggrav er påny blitt forgrunnsfigur i Tyskland

Driver det amerikanske hemmelige politi postsensur i Vest-Tyskland

Noack mener at professor Seip og presseattache Oddvar Aas kan bevitne hans gode tjenester for Norge

Fra «8. Mai»s spesialkorresp. i Bonn.

PROFESSOR ULRICH NOACK, som er kjent i Norge i forbindelse med sitt samarbeide med biskop Berggrav og Henrik Sørensen høsten 1939, da det ble gjort forsøk på å formidle fredsforhandlinger mellom Tyskland og England, er på ny blitt forgrunnsfigur i den offentlige debatt i Tyskland.

Foranledningen til dette

er en artikkel som ble offentliggjort den 17. mars i Baseler Nationalzeitung av den tyske antifascistiske forfatter Rudolf Pechel, en artikkel som senere også ble gjengitt i Frankfurter Rundschau.

Professor Noack har i et brev til Pechel tatt til motmæle mot Pechels påstande.

Striden mellom Noack og Pechel har en storpolitisk bakgrunn og rummer flere pikante enkeltheter.

Professor Ulrich Noack,

som nå er bosatt i Würzburg er leder av den såkalte Nauheim-krets. For ca. tre uker siden ble han også formann for Forbundet av Tyske Militærnektere (Bund deutscher Kriegsdienstverweigerer). Professoren har i de tre siste årene kjempet for at hele Tyskland skal bli totalt nøytralisert og demilitarisert. Han hevder, at Tyskland bør være et «isolerende lag», militært avpotensert, mellom de konkurrerende maktsentra New York og Moskva. Bare på dette grunnlag kan man etter professorens mening oppnå å både de vestallierte og sovjetrusserne trekke tilbake sine okkupasjonsstyrker fra Tyskland. En

slik utvikling vil etter hans mening også bety at hele den internasjonale situasjon blir lettere.

Noacks sterkeste argument

er rent økonomisk: Skal Tyskland på ny klare seg økonomisk uten å bli en ubehagelig konkurrent både for England og USA, må det få tilbake sine østeuropeiske og asiatiske markeder. Adgangen til disse markeder kan Tyskland imidlertid bare skaffe seg ved en forståelse med Sovjet-Samveldet. Men en slik forståelse er bare mulig hvis man unnlater å gjøre Vest-Tyskland til en integrerende del av det vestlige paktsystem.

Denne tankegang står jo i strid

med den amerikanske plan om vest-tysk remilitarisering. Professor Noack er derfor blitt angrepet av en del av den amerikanske presse og stemplet som «the most dangerous man in Germany». I den vesttyske presse antydes at han er Moskva-agent og professoren mener at dette skjer etter vink fra den annen side av havet.

Denne gjelder i følge professoren også visse påstander i den tidligere nevnte artikkel i Baseler Nationalzeitung av Rudolf Pechel.

Pechel siterer nemlig i sin artikkel noen «dagboknotater» som skal være gjort av Noack etter dennes samtaler med den sovjetrussiske ambassadør Semjonov og den østtyske vise-statsminister Ulbricht. Professor Noack bestrider at han fører dagbok i det hele tatt, men innrømmer at hans kvinnelige privatsekretær har ført protokoll over de samtaler han har hatt i østsonen. Denne protokoll ble sendt av privatsekretæren med post til Würzburg og er aldri offentliggjort. Man kan derfor ikke trekke noen annen slutning enn at posten er åpnet av den amerikanske sensur, kopiert og i all fall delvis stillet til herr Pechels disposisjon. Professor Noack sier i sitt svar til Pechel:

«At hele min post gjennom lang tid

Tito ber vestmaktene om krigsmateriell

Søker også om et lån på 250 mill. dollars

Fra «8. Mai»s spesialk. i Washington

ETTER HVA DERES KORRESPONDENT erfarer på vel underrettet hold i Washington, har marskalk Tito offisielt anmodet Storbritannia, Frankrike og USA om leveranser av krigsmateriell, først og fremst kanoner, panservogner, småkalibrede håndvåpen og radioutstyr.

Det er allerede på det rene at USA vil imøtekomme Jugoslavias anmodning.

Samtidig opplyses at marskalk Tito har anmodet Den Internasjonale Gjenreisningsbank om et lån på 250 millioner dollars for å lette utenlandske investeringer i Jugoslavia.

Ved eventuell krig er Norge og Danmark allerede avskrevet

Eisenhower håper her kan opprettes pinnsvinstillinger

I følge dansk Politiken skal general Eisenhower ha uttalt følgende under et møte i det amerikanske senats utenrikskomite:

«Jeg regner ikke med, at disse lande (Danmark og Norge) kan stii-

To ønsker av Barbra Ring

Ser i «8. Mai» for 9de ds. Barbra Rings hilsen til Knut Hamsuns 90 års dag i 1949. Fruen ønsker ham død for 10 år siden. Det er godt hun ikke sier 11 år. For så hadde ikke Hamsun kunnet imøtekomme at han

GROTTEBEBOEREN ARNULF ØVERLAND

Øverland har vært ute og pratet til offentligheten. Arnulf Øverland sitter med fritt hus. Han er nemlig makthavernes lille værhanne, som ikke tar det så nøye om han av de store gutta blir pålagt visse oppdrag. Han må da gjøre noe til gjengjeld. . . . .

I den siste tid har Øverland hatt onde drømmer på grunn av den svenske utenrikspolitikk, og det har han villet fortelle folket. I Trondheim har han opptrådt som en storpolitisk vrøvlekopp. Nå, har ingen lov til å være passiv, har han sagt, nå gjelder det at vi blir aktive, for det er kommet fram så mange ting som har gjort ham helt sikker på, at det er noe galt med den svenske forsvarsvilje. . . . . «Jeg tviler på svenskene, sa han, og derfor var det etter hans mening Norges plikt å erstatte den svenske forsvarsvilje med «baser» (på norsk jord) for våre forbundsfeller før et eventuelt sovjet-russisk angrep kommer. . . . .

.. Dette kan oppfattes som en provokasjon, sa han med et stjålet øyeblikk, men meget tyder på at det kan være nyttig å venne seg til tanken—» .. Der fikk Øverland sagt det han skulle si. Noe slikt kan selvfølgelig ikke sies av andre enn Arnulf Øverland. Han er uansvarlig og fullstendig renskåret for tungebånd, og han gjør seg så godt ute på det åpne marked at Hauge slipper å dementere noe.

Anulf Øverland har bestandig vært flink til å snakke med eller mot makthaverne. Nå fortiden driver han en slags statlig sleivkjeftevirksomhet. Det er godt å ha en slik mann som av pur taknemlighet ikke betenker seg på å prøve den «lite populære» vei: å venne folket til den tanke, at det beste er å gi amerikanerne noen forelæninger på Solå og Bardufoss.

En hurtig realisering av denne tanke vil ganske sikkert gi Øverland og hans mulige oppdragsgivere en mere drømmende nattesavn, men om det norske folk kan venne seg til tanken er et annet spørsmål.

Dyrtiden —

Hvem lider mest?

Straks man kommer aldri så lite over «den røde strøk» for indexreguleringen er LO på pletten for å forlange kompensasjon. Men hvem tror en er mest skadelidende ved dyrtiden som evneløse statsmenn har frembragt, enten de på fast gasje eller de som ikke står i LO og som kanskje ikke har noen bestemt inntekt?

Enn alle som «rettssvikene» har berøvet både inntekt og formue eller sperret deres midler så en må leve på forsorgsnivå. Den siste kategori er vel kanskje mest å beklage og som fremdeles lider mest. Men de biter tennene sammen og resignerer. Jeg synes de fagorganiserte og offentlige embeds- og bestillingsmenn snart burde tenke seg om og begynne aldri så lite å resignere. Det er dem her i landet som er mer skadelidende.

... kjenner de demokratiske spilleregler bare til en viss grense, og den grense settes ikke av for luften».

Stø kurs.

A... vedtek i 1925 som post 1 på programmet: «Det norske arbeiderparti har til formål å føre arbeidernes klassekamp frem til det kommunistiske samfunn proletariats diktatur og kommunistiske rettningslinjer».

Hvorfor skjøt ikke

Makthavernes planmessige fortelser kan ikke skjule sannheten for alltid

En kan snart vente nye avsløringer i forbindelse med Rostock-møtet

Forhistorien til tyskernes besettelse av Danmark 9. april 1940 er ikke klarlagt med Den parlamentariske kommisjons undersøkelser og forhør. Vi bragte i nr. 9 en utførlig gjennomgåelse av de siste undersøkelser og den har vakt oppsikt alle steder unntagen i den norske presse. Flere aviser er blitt tilbudt det samme stoff men har ikke reagert. Det er som om de ikke våger seg inn på forbudt område og det er naturlig nok så lenge det er så meget uklart omkring vår egen skjebne: Hvorfor skjøt ikke Måkerøy? Et infamt spørsmål som fremdeles savner svar.

I Danmark har det vært stort oppstuss, selvom pressen også der synes å ville gå utenom sakens kjerne. — Men som et eksempel på stemningen gjengir vi noen linjer fra motstandsbladet «Information» på selveste 11-årsdagen for det som hendte og som det stadig settes spørsmålstegn for:

«Hin 8. april lukkede rigets ansvarlige mænd deres øjne og øren, mens de tyske krigsskibe stævnede gennem sund og bælt, mens en hær marcherede op paa Flensborg landevej, og mens efterretningstjenesten, gesandtskabet i Berlin, bladkorespondenterne, grænsegendarmeriet, flaaedofficererne — alle, som saa — forgæves slog alarm. Meget er endnu uopklaret».

Ja, meget er ennå uopklaret, men det er tegn som tyder på at det om kort tid vil foreligge nye opplysninger både om det meget omtalte Rostockmøte og om makthavernes planmessige fortelser. En gang vil det

gå hull på byllen, det er sikkert, men det gjelder, at vi, som vil sannheten, ikke går trett.

Slik er det i Danmark, men forholdene er ikke bedre her i landet med den planmessige historieforfalskning, som overløge Scharffenberg har kalt det. La oss bare minne om Nygaards volds og hans medsvornes benektelse av å ha sett kapitulatjonsdokumentet — det viktigste dokument i vår tid. Det er da vel ikke et eneste menneske, som tror, at hans og deres hukommelse er blitt i den grad svekket under Londonoppholdet, at de ikke erindre at de selv hra kvittert for lesningen av det. Hvis de fortsatt under eds ansvar — som sist — nekter å ha kvittert, så har vi vel skriftsakkyndige nok til å erklaere, at det må skyldes en..... «erindringsforskyvning». Men — den har kostet mange virkelige fedrelandsvenner, som ikke rømte, mange år av deres liv innenfor de glemsomes piggrådssperringer under kommunistenes vakthold!

... følge dansk Politiken skal general Eisenhower ha uttalt følgende under et møte i det amerikanske senats utenrikskomite:

«Jeg regner ikke med, at disse lande (Danmark og Norge) kan stille mange styrker til rådighet. Man må håpe, at de kan omdanne deres land til en rekke pindsvinestillinger (edgehogs), hvor de kan motta støtte fra luft- og sjøstridskrefter .. og kanskje endog av et mobilt militærapparat bak stillingene».

Denne uttalelse har vakt forferdelse i Danmark og en rekke framstående menn spør åpent om det er så at generalen allerede har avskrevet Danmark og Norge. Ja, det sies bente frem at hvis det er på denne måten så er forutsetningen for tilslutningen til A-pakten bortfalt.

For Norges vedkommende er det i tillegg å befrykte at de store pinnsvinene forsvinner fra stillingen meget hurtig og at de mindre følger etter. Det er altså til «pinnsvinstillingen i Norge» vi skal betale 700 mill. kroner i dette året.

Måkerøy?

Hemmelige forhandlinger om Vest-Tysklands opprustning

En arme på 500,000 mann og et luftvåpen av jager- og bombefly

Kruppverkene nekter å fremstille krigsmateriell

Fra «8. Mai»s spesialkorresp. i Bonn.

EN VESTTYSK ARME PÅ CA. 500,000 MANN er emnet for hemmelige forhandlinger som gjenom lengre tid har vært ført i Bonn mellom tyske generaler og militære representanter for USA, Storbritannia og Frankrike.

Man regner med at forhandlingene er så langt fremskredne at det i slutten av mai vil bli sendt en rapport om saken til de tre vestlige stormakter, hvoretter de endelige vedtak blir gjort. I følge de hemmelige planer skal Vest-Tyskland få et luftvåpen av jager og bombefly og en marine bestående av mindre kystenheter.

Spørsmålet om denne nye armens bevegning er derimot foreløpig ikke avgjort. Vest-Tysklands viktigste arsenal, Kruppverkene, har for noen dager siden uttrykkelig offisielt meddelt at de ikke ønsker å fremstille noe slags krigsmateriell. «Vi vil ikke engang bygge lastebiler som kan brukes til militære formål», heter det i en offisiell meddelelse fra Kruppverkene.

Ser i «8. Mai» for 9de ds. Barbra Rings hilsen til Knut Hamsuns 90 års dag i 1949. Fruen ønsker ham død for 10 år siden. Det er godt hun ikke sier 11 år. For så hadde ikke Hamsun kunnet imøtekomme et anner av fruens ønsker. Det skriver sig fra 1938, da hun drog på opplesningsreise i Hitlers Tyskland.

Knut Hamsun fikk brev og bønn fra Barbra Ring om å skrive en liten hilsen til hennes nasjonalsosialistiske publikum som avslutningsnummer på hennes aftener.

Den alltid galante Knut Hamsun oppfylte hennes ønske og fruens takkebrev fra Tyskland skildrer hennes og tilhørernes felles henrykkelse.

Nørholm, 11. april 1951. Marie Hamsun.

Det går i langdrag med Bjørnvik-saken

Hva er hensikten?

Saken mot landssvik-statsadvokat Bjørnvik har vært etterforsket i flere måneder og det later til, at det ennå tar tid, før statsadvokat Dorenfeldt og riksadvokaten kommer til noe resultat.

I midten av januar uttalte statsadvokaten til dagspressen, at han regnet med at den ville være ferdig etterforsket i løpet av januar og at de rettslige forher så ville finne sted i Oslo byrett i februar, men nå skriver vi midten av april og intet er hendt.

Etter hva det meddeles, later det til å bli en vidløftig affære. Hvor mange kvinner, som er fornærmet i denne sak er ikke helt på det rene, men det er i hvert fall et tosifret tall. Først når alle disse er avhørt, vil riksadvokaten treffe avgjørelse om tiltale mot den kvinnekjære landssvik-statsadvokat.

Plyndringsdirektoratet utvider virksomheten

Plyndringsdirektoratet, med sine forskjellige fylkesrepresentanter er sannelig ikke redd sin egen skygge. Dagstøtt sendes det rykkerbrev ut over landet. Det loves og trues alt etter brevskriverens sinnstilstand.

Det siste på området er at direktoratets fylkesrepresentant i Aust- og Vest-Agder, o.r.sakfører Kaare Steel Groos, Kristiansand, er gått så langt som i annonse å innkalle til hovedforhandling for å få dødsformodningsattest for frontkjemper Dreng Moi, Bygland, for på den måten å kunne fremme krav om inndragning av hans frontkjemperlønn hos arvingene.

En gang i tiden ble en sakfører i en vestlandsby kalt for «dikplynderen». Når en nå ser Plyndringsdirektoratets opptreden, ligger det snublende nær å bruke et liknende navn på dets virksomhet.

gjort. Man kan derfor ikke trekke noen annen slutning enn at posten er åpnet av den amerikanske sensur, kopiert og i all fall d lvis stillet til herr Pechels disposisjon. Professor Noack sier i sitt svar til Pechel:

«At hele min post gjennom lang tid har vært lest av det amerikanske hemmelige politi, har jeg allerede bekræftet med takk overfor den amerikanske sensur.»

Den blodtørstige Skau

Han var rundhåndet med død og fordervelse

Var det hans «private domsavsigelser» som kvalifiserte ham som høyesterettsdommer?

Da den svenske journalist, redaktør Lundh fra Göteborg oppholdt seg i Bergen i de hektiske maidager 1945, hadde han et intervju med den plutselig oppdukkede politimester Skau, den nåværende høyesterettsdommer. Han sa bl. a. følgende:

Man regner med at omlag 40000 norske borgere kommer til å bli trukket til ansvar. Etter politimesterens uttalelse kan straffene komme til å variere mellom dødsstraff i henhold til den militære straffelov og fengselsstraff etter den norske straffelovs kap. 8 og 9 som fastsetter frihetsstraff opptil livsvarig fengsel. Frontkjemperne jager er talt De har båret åpen mot sine landmenn

Den daværende politimester sa ennå meget mere og blodtørstig var han, men det forhindre ikke at han i høyesterett og var med på å domme nettop de frontkjemper som han på forhånd hadde fratrukket livet. Dette vil vel komme fram i den bebudede rettsak, hvor redaktør Fanebusk har noen alvorlige ord å tale med den selvsamme herre for hans opptreden i Bergen før 8. mai 1945. Imens sitter han uanfektet i sin høye stilling.

Redaktør Forretningsfører
Arvid B. Arntzen Per Kvendbo

Kontor: Fløyveien 25, Kr.sund. — Telef. 1330. — Redaktøren 2918.
Abonnementspris kr. 16,00 pr. år
Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Nei, det skal ikke glemmes.

DET SOM SKJEDDE, DET SKJEDDE, det vil aldri «glemmes» av noen av partene, skriver forretningsbladet «Farmand» nr. 14 51 i en artikkel med overskriften «Landssvikere». Vi henviser til artikkelen som er inntatt i dagens nummer av «8. Mai»

Vi har alltid beundret «Farmand» for bladets uforferdede kamp for sine meninger, og vi har i bladet også funnet artikler og innlegg, som talte vår - de utstøttes - sak, men denne gang synes vi å kunne konstatere et tilbakefall, en oppslutning om det praktisk talt enstemmige pressekor, som ikke kan eller vil forstå våre problemer.

Vi utstøtte og dømte er ikke «nazister». Enhver som kan lese, vil kunne konstatere, at det er en vesensforskjell mellom den tyske nasjonalsosialisme som under verdensopinionens trykk utviklet seg til Hitlerismen, og Nasjonal Samlings livssyn. Vi tenker da ikke på endel brushoder, som uten politisk innsikt og under ensrettethetens propaganda i okkupasjonstidens år lot seg forblinde og forvirre. De, som fulgte Nasjonal Samlings livssyn og retningslinjer i deres uforandrede form siden 1933, var ikke sosialister eller nasjonalsosialister, de var positivt nasjonale og innsatsberedte for en sterkere sosial utbygning av samfunnet. De var forbitret over evneløsheten og selvoppgivelsen i årene mellom de to verdenskriger og de tok uforsonlig kampen opp mot marxismen og kommunismen i alle deres avskygninger. Hadde ikke krig og okkupasjon kommet ville denne kamp ha ført til avklaring og fornyelse, en fornyelse som også ble innvarslet i Fellesprogrammet av 1945, det som allikevel tvertimot ble en klamp om foten på dem som ville ta det alvorlig.

Altså — «nazister» er vi ikke og ble vi ikke. Og når vi har tatt kampen opp for de historiske sannheter og for revisjon av hele det politiske rettsoppgjør, er det ikke i selvmedlidenhet, men i bittert alvor. Vi og våre er stemplet som svikere, det kan ikke og skal ikke glemmes. Det følger oss alle som en skygge — også dem som gjerne vil stikke om hjørnet og ikke vil vedkjene seg sin fortid.

Det er noen, som taler om «temperatur»-svingninger og begrunner det med USA's forandrede holdning overfor Tyskland. Nei, disse forhold har intet med hinannen å gjøre. Temperatursvingningene herhjemme skyldes først og fremst den ubehagelige oppvåknen etter 1945-rusen og den møysommelige frebskofelse av bevisene for det politiske rettsoppgjørs sviktende grunnlag. Det er atskillige modige menn utenfor våre rekker, som har den største ære av dette, og vi er dem dypt takknemmelige for deres innsats som sikkert ikke har vært udelt behagelig. «Følelsen av manglende likhet for loven, av at gamle rettsbegreper er krenket, og spesielt det omfang, som hele oppgjøret har fått, måtte før eller senere få et tilbakeslag», skriver en av dem, direktør Lorentz Vogt i Tønsbergs Blad 5. 4. 51, og det er nettopp dette tilbakeslag, som er kommet. Kan det fra de svake luftninger vokse til en feiende storm, vil også revisjonen av rettsoppgjøret komme. Vi har gang på gang tilbudt hånden til et minnelig forlik, bygget på gjensidige innrømmelser for å skape borgfred i landet, men hittil har de som sitter med makten her i landet ikke villet høre på oss. Vi har derfor tid om annen måtte slå i bordet for å vekke de sovende og aktivisere de lunkne, og vi vil fortsette med dette i tre på et år og gjerne vil fornytt se på over

Kjemper vi for eller mot kommunismen?

Av oberstløytnant F. F. Andersen

Jeg tillot meg for en tid siden som offiser og krigsveteran å skrive en artikkel om vårt nåværende forhold og vår standpunkttagen til den militære situasjon i Norge idag. I len gere tid har jeg hatt lyst til å prøve å belyse disse spørsmål langt mer inngående. Og jeg føler personlig ansvar såvel overfor vårt folk som over for landet, slik at disse ting blir klar lagt helt tilbunns.

Før jeg går over til å behandle bare den kategori av NS folk som har tilhørt det militære, vil jeg gjerne ta opp i sin helhet alle NS folks forhold til den videre utvikling.

Som jeg nevnte i min forrige artikkel, hadde vi for noen måneder siden her i Oslo anledning til å høre et uhyre interessant og veiledende foredrag om verdenssituasjonen av en kjent svenske, som visste hva han talte om. Foruten hans bemerkning om: At det idag er vår oppgave å gå inn for å søke samarbeide med alle de positive krefter som ennå finnes, kom han med den meget oppsiktsvekkende opplysning, at der i vesten daglig står en strid mellom disse positive, og de negative som representerer all den uhumskhet, løgn og egoisme som vi i krigsårene satte alt inn på å bekjempe. Han fortalte bl. a. at der i Amerika er en sterk reising blant de store farmere, de intellektuelle og arbeiderne osv., som har representanter i senatet. Disse går bl. a. inn for opprustning av Tyskland, samarbeide med Spania og et reelt samfunn mellom alle mennesker og nasjoner som ser faren fra øst i øynene. Og er villig til å ta kampen opp mot den. De står i rak motsetning til andre «herrer» som fremdeles representerer den gamle dødslinje.

Man kunne gjerne si at NS folk som har hørt dette eller leser det for første gang idag, påny står ved den samme korsvei som noen av dem gjorde i 1933, da de gikk inn for sine

idealer. Og andre i 1940 på samme måte. Det blir påny et valg mellom livs- og dødslinjen. Og man føler trang til å sende disse ord ut som en vekker til alle våre folk, som dessverre: Svekket av fengselsoffhold, skuffet over den behandling de har fått, nedbrutt av økonomisk bekymring er bitre over fornemmelsen av å være satt utenfor.

Det gjelder å komme ut av denne selvsuggesjon, som gjør at tankene bare blir gående rundt i en sirkel, med den innbildning: At pasiviteten i alle livets forhold, og negativisme skal være og bli vår lodd i all fremtid. Nei langt i fra: Vi som var be- gunstiget med mange års forhåndskunnskap om h:a virkelig kampen gjelder, skulle være de første til å bevare et klart utsyn over verdenssituasjonen. Og tiltross for at vi på mange måter kan ha grunn til å føle oss svekket — med levende interesse ta vårt standpunkt — og stå ferdige til å gjøre en aktiv innsats så snart tiden er moden. Det er ikke bare selv suggesjon som har brakt våre venner inn i denne bakeveje. — Men mangel på folk, som kan holde øynene åpne og sinnene våkne. Mens det har vært nok av dem, som av sensasjonstrang og tildels sykkelig hevngjer- righet har trukket en annen vei. — (Dette på tvers av Forbundets alltid positive innsats).

Når vi skal ta standpunkt til vår egen og landets fremtid, blir det hver enkelt sak, — i dag — å velge den positive (lysets og pågangsmotets vei). — Eller den negative (stadig forblinnede) — mørkets vei. Vårt valg blir helt uavhengig av hvor passive eller aktive vi har vært under okkupasjonen, hvor meget eller hvor lite vi har lidd senere, eller hvilken stand eller samfunnsklasse vi representerer. Det er kun avhengig av det enkelte NS menneskes vilje og karakter. La oss heller ikke være blind

for at den samme utsjalling og karaktermessig betonte avklaring samtidig vil finne sted innen «jøssingenes» rekker.

Vi har sett og hørt om at NS folk som tidligere var: Lærere, jurister, leger, kommunefunksjonærer, prester osv. både offentlig og tildels mer i det stille, hver for seg har arbeidet for å komme tilbake. Det bør bli slutt på at uvedkommende «anonymes», eller profitører o. l. gjør seg til talsmenn for en kategori som f. eks. offiserene, som de ingen forutsetninger har til å være veivisere for.

Jeg ser i «8. Mai»s siste nummer at der er kommet inn en anonym artikkel stilet til meg. Som oftest er det betraktet som uhederlig og feigt å besvare en navngitt artikkel anonymt. Men unnsklydningen i dette til felle kan jo være at vedkommende synes det ville svekke uttalelsen, der som man fikk vite hvem det var som skrev. Man kan imidlertid nesten føle seg fristet til å tro at en anonymitet i dette tilfelle, bevisst eller ubevisst, dekker over en kommunistisk bakgrunn. Dette særlig etter uttalelsen om «vesten» (som jo må sees i motsetning til «østens» bolsjevisme).

Det er i og for seg liten grunn til å imotegå artikkelen. Men et par momenter bør ikke stå uimotsagt. Den «anonyme» slår fast: At han anser seg som landssviker (fordi hans doms premisser sier det). Hvorledes skal man da få en revisjon av «oppgjøret»? Og hva der er ennå mer bedrøvelig er: At han sier å ha besluttet seg til å bli virkelig landssviker ved neste korsvei. Det er jo forferdende at ungdom skal la seg oppagitere til slikt. Og det er et meget alvorlig ansvar de mennesker pådrar seg som bidrar til denne agitasjon. Det farligste argument er ønsket om å opprettholde rettighetstapene idet de henviser til Grunnlovens § 20.

Når da til og med en innsender til «8. Mai» (inntatt på første side for kort tid siden) skriver sin «takk» for agitasjonen vedrørende grunnlovens § 20, må man rope et alvorlig varsko. Der kommer nemlig et nytt moment inn i denne sak, som de fleste ikke kjenner til: En strykning av rettighetstapene skjer ved lov (generelt skjer den ikke ved benådning). Det er derfor ingen anledning til å si «Nei takk» — jeg vil ikke — til dette. Og dersom ungdom skulle bli forledet til å tro at de kunne gjøre det (ved misforståelse av skrivningen om § 20), ville det bare gi myndighetene et virkelig grunnlag for «kriminalforbryterstraffer» mot de villedete stakkarer.

Den «anonyme» synes at: «De aggressive med små dommer» har rett til, ved sin aggressivitet å skade deres interesser, som fremdeles sitter i fengsel. Hans antakelse om at denne sort «aggressives» «forseelser» skulle være «mindre» fordi om dommene var mindre, er uriktig. Et skoleeks- empel på «små dommer» og «store forseelser» har vi i de fleste profitører. De «rene» storprofitører var jo ikke engang idealister. Men er de ag-

En hjertelig hilsen til dyrlæge Frelheim

Han fyller 65 år den 30. mai

Fluberg Travelskap, som er det sørste og mest aktive over Vestoplandene, holdt søndag 11te mars travkjøring på Randsfjorden. Etter kjøringen holdtes — som seg hør og bør — en stor middag på Odnes Hotell. Fra denne fest ble det besluttet å sende tidligere landbruksminister J. Th. O. FRETHEIM et hilsningstelegram.

Utenom sine interesser for å livberge folket under okkupasjonen, har han vært en av spissene i Norsk Travsport i lange tider. For sine bestrebelse for å øke matproduksjonen og for at han under okkupasjonen kunne komme på talefot med okkupanten, så han kunne skaffe mest mulig mat til landet sitter nå dyrlæge Frelheim på 7. året i konsentrasjonsleir som «takk» for sin innsats for land og folk. Han sparte landet for mer enn de 280 mill. som noen uoffisielle funksjonærer i Finans departementet har regnet ut at administrasjonen under okkupasjonen kostet. Men det glemmes! Men ute blant folket demrer det. Den 30. mai fk. fyller Frelheim 65 år og da håper vi at riktig mange erindrer ham med et hilsningstelegram. Hans adresse blir vel fremdeles konsentrasjonsleiren Bjørkelangen, hvis ikke myndighetene innen den tid har funnet det mest opportunt å avblåse hele humbugen.

Tola.

Adenauer ble kalt forreder Anlegger injuriersak

Den tyske forbundskansler, Adenauer, har anlagt injuriersak mot den vesttyske politiker og medlem av det sosialistisk-konservative riksdagsparti, friherre von Bothmer, som i en tale i november skal ha sagt, at de, som under de nåværende forhold forhandler med de allierte og tilbyr tysk blod er forreder. Bothmer sam menliknet Adenauers opprustning med Hitlers.

Han var selv embedsmann i den tyske arbeidstjeneste i Hitlers Tysk-

Erkjennelse fra begge sider

En kan være enig med NS-mann i hans artikkel i nr. 9, men ikke med at det ville være å sette saken på hodet å si — «at vi ofte ble svimmel av makten og mesket oss i lys av nasjonettene».

Så loddrett galt er ikke uttrykket, men man kan vel si at det overdriver.

Det er riktig at det var NS-folkene som led mest under krigen (og «mesket» seg minst. I de 3½ år som jeg for min del var ordfører i en landskommune og slavet og slet for folket som trådte ned dørene etter hjelp — så var det nettopp den gode samvittighet av selvforsakelse som holdt meg oppe under den store fysiske og psykiske påkjenning.

«For det var vel aldri tenkelig i dette liv» — som bonden i Sigurd Hoel's roman Motet ved Milepælen -

side våre synder så det svir — hvorfor ikke overdrive litt dersom fred og forlik kan oppnås? Hvorfor bare pukke på sitt i stolthet eller stahet, hvorfor ikke møtes på midten, — eller hvorfor ikke gå over streken for å få tak i hennene på hverandre, og hvorfor kan ikke vi ta det første skritt??

Det var mange og unødvendige saker og ting som heftet ved NS-partiet under krigen, som selv om de ikke forekom ofte så dog virket i bred- den som en standard for oss alle.

Tenk på parti-uniformen, på hvite skinnhuer, blanke, høye støvler. Det var flotte saker, deilig stoff, og den store hop gispet av misundelse og raseri. Man skulle representere, hvem? Norge, javel, men det virket motsatt.

Det vil skulle representere, det trengte ikke flitter og stas, ikke kjø-

fred i landet, men hittil har de som sitter med makten her i landet ikke villet høre på oss. Vi har derfor tid om annen måtte slå i bordet for å vekke de som med og aktivisere de lunkne, og vi vil fortsette med dette i tro på, at en gang vil fornuffen seire over det evindelige klippe-klippe-standpunkt.

I denne vår selvstendighetskamp regner vi med det blanke sverds riddere, slike som «Farmand». For oss er det bittert alvor og for oss haster det. Arene går i en vi vil ikke ende vårt jordelands brennemerke som svikere. Vi vil, at våre barn og vår slekt skal kunne bevare minnet om oss som kvinner og menn, der helhjertet gikk inn for landets fremtid og frihet, da det knep som verst. Hvor vi har feilet, skal vi erkjenne det, men ingen skal kunne ta fra oss forvissningen om, at vi handlet rett og ofret ut fra de ærligste motiver.

«Landssvikere» - i gåseøyne

Av Hroar Hovden

Som vi til overmål har kunnet fastslå i etterkrigstiden, kan gåseøyne brukes til både godt og ondt — ikke minst det siste. Ja, og så, kan de av intelligente hoder brukes til å gi skarpe svar på nesevise spørsmål, som da en smørgås på Ilebu spurte en professor (fange):

A er dere for noe da?

Professor.

I åffernoe da?

Gåsauer! svarte fangen.

Slik som rettsoppgjøret hos oss er blitt gjennomført — blant annet ved at «medlemmer av NS er blitt straffet og forfulgt», — mens «de egentlig ansvarlige får full ansvarsfrihet» (Scharffenberg) — så tror jeg nok at storparten av dem som er søkt stemplet som landssvikere har god grunn og full rett til å ta gåseøynene i bruk. Det trengs heller ingen stor profet til å forutsi at større og større deler av folket etterhvert vil få bruk for gåseøyne i denne forbindelse. Allerede i dag har jo temmelig mange tatt dem i bruk, også uten for «landssvikernes» rekke.

Fra Tønsberg kommer nå — gjennom «Farmand» nr. 14 — den utrivelige melding at spøkelsener sett i kongeriket Norge midt på blanke dagen og at «våre norske selvironiserende nazister (antagelig trykkfeil for NS-medlemmer) på den mest påtagelige måte løfter hodet». Ja, det er verre enn som så «Tønsberg Blad» mener at landets aviser i den senere tid til stadighet har mottatt innlegg som «til dels er holdt i nokså utfordrende og arrogante ordelag». Verden står

ikke til påske. Demokratiet og friheten er i fare!

Jeg er ikke i stand til å forklare spøkelsens tilsynekomst på annen måte enn at enkelte av våre «demokrater» har fått en trollopsplint i øyet — eller hjernen — og ser verden omkring seg i en skjev og uheldig vinkel som forvirrer bildet og tåkelegger virkeligheten. Det må være øyet — hjernen — som har feilet, ikke bildet.

Det står ikke til å nekte at ett og annet har undergått en viss forandring i løpet av etterkrigstiden. Blant annet viser det seg med skam og melde at den «søte seiersrus» for svært mange er på god vei til å bli en grå og ekkel bakrus. «Landssvikernes», som ikke fikk delta i «seiersrusen», og derved blir spart for bakrusen, må i sin nøkterne edruelighet — og herdet av motgangen — virke både utfordrende, arrogante og stivnakkede på dem som plages av tidens tømmermenn.

Allting er relativt her i verden.

Også gåseøynene.

Kapp 9. 4. 51.

Hroar Hovden.

Dårekisten i Norge og dårekisten i Kairo

(Fritt etter Peer G. Ant)

A LA BEGRIFFENFELDT:

De landsmenn som var illegale ... ble nemlig den 8. mai normale i stil med fornuffen i helt ny form. Og ser man videre riktig på saken, så er det klart at fra samme dagen var legaliteten komplett abnorm.

siske og psykiske påkjenning. «For det var vel aldri tenkelig i dette liv» — som bonden i Sigurd Hoel's roman Motet ved Milepælen uttrykker det — at de var på den rette siden, de jøssinger som så det som en innsats for fedrelandet å bryte alle rasjoneringsregler for å meske sin egen buk på andre landsmenns bekostning.

(I parantes kan bemerkes som et apropos at det er synd at Sigurd Hoel ikke hadde noen kjente blant alle de normale og gode, solide samfunnsborgere som uten «trådslipp» i ungdoms livet og som med lykkelige familieforhold, hus og heim, — allikevel hopped inn i NS og ofret alt for å redde hva reddes kunne. Kanskje haas spennende og glimrende skrevne bok da hadde fått det rette og virkelige vakre mønster i renningen som han i den vev (eller det vev) fortvilet og forgjeves søker å slå sammen for oss og om oss.)

Men hvorfor ikke erkjenne på vår

Norge, javel, men det virket motsatt. Det vi skulle representere, det trengte ikke flitter og stas, ikke kjøretøy eller slott, — det var frihetsbegrepet som selv har farger og prakt, det var sannheten som er naken, det var godheten som ikke stiller seg ut. Tenk for en sorg det var da hjemmets klenodium, radioapparatet ble tatt, — men så skulle ikke alle miste det, — disse NS-folkene fikk beholde sine.

Folket knurret, og hadde det ikke grunn til det? La oss innrømme våre dumheter og bli enig om våre feil. — Kanskje jøssingene med tiden finner sine. Men la oss gå foran også her.

Enkelte innlegg i dagens diskusjon er angrep på personen Anders Lange. Er ikke det dumt? Er det ikke saklighet vi selv forlanger, og var det ikke nettopp mangelen på sådan som var årsaken til at Anders Lange tok saken opp?

S. L.

Utenrikskronikk

De baltiske stater i Sovjets vold

Tid om annen har vi kunnet meddele om de baltiske landflyktige, som har organisert seg i en verdensomspennende union, som skal vareta estlendernes, litthauerne og letternes interesser i det svake håp om engang igjen å kunne gjenvinne de baltiske staters frihet fra sovjetåket. I mens fortsetter sovjetiseringen av disse stater etter det beste russiske mønster. Man sier i Estland i dag, at selv på landet har hverannen mann nå en mappe under armen. Partiarbeidet i de baltiske land tar megen tid og mange krefter, og selv om partiet selv hevder, at det er til nytte for hver enkelt borger, føler alle de, som ingen mappe har det omvendt. Partiets oppgave er å lede og kontrollere, og hvor mange partifunksjonærer det finnes har vel ingen nøye tall på. Men bare partiets sentralkomite i hovedstaden Tallinn har flere store hus til sin rådighet og består av flere hundrede tjenestemenn.

Da kommunistene i Estland i oktober 1950 gjennomførte sin store administrative reform, utsløttet de landets gamle inndeling og erstattet de 10 fylker og 250 kommuner med 39 rayon og 641 landsbyer. De hevdet at det skjedde for å komme byrå-

kratiet tillivs. Men det var bare mundsvær, for antallet av embedsmenn og tjenestemenn ble omtrent firedoblet ved denne problematiske reform. Det viser seg da også, at reformens hovedformål er å muliggjøre en skarpere kontroll over kolkhos og kolkhosbøndene. For å oppnå dette er man imidlertid gått ennda videre. Ved hver statslig traktorstasjon innrettes det nå i vår en politisk avdeling med flere tjenestemenn, og ifølge planen skal det i årets løp organiseres 70 slike avdelinger. Deres oppgave er å lede kolkhosbøndene politisk og oppdra dem til «grenseløs hen givenhet for det sosialistiske fedreland», organisere kappestrid mellom kolkhosene og holde bøndene under konstant oppsikt. På forhånd finnes det på kolkhosene et stort antall tjenestemenn, som ikke deltar direkte i jordbruksarbeidet eller som gjør det bare under særlige kampanjer. Blant disse er formenn, viseformenn, lagerforvaltere, bokholde-re, kontorister o. l. Det er også andre som ikke har synderlig tid til legemlig arbeide, slike som formannen for kolkhosens revisjonskommisjon, partiorganisasjonens sekretær og andre propagandister. I hver by, rayon, og

landsby har partiet en lokalkomite med flere funksjonærer. Bare i Tallinns bykomite anslåes tallet av partifunksjonærer til mellom 200 og 300. Denne dødvekt hviler tungt på folkets skuldre, og hver arbeider, hver kolkhosbonde føler at partiet kontrollerer hver eneste livsytring og presser ham for hans siste kraft ved stadig større arbeidsnormer og gjennom den såkalte sosialistiske arbeidskappestrid.

Ved siden av dette er også ministerienes antall tredoblet. — Blant de nye ministerier som er opprettet i det siste år er ministeriene for kjøtt- og meieriindustrien, for fiskeindustrien, for levnedsmiddelindustrien, for bygningsmaterialindustrien, for skog- og papirindustrien, for skogplantning, for lettindustri, for kommunaløkonomi osv. Dessuten er det oppstått en lang rekke sentraladministrative kontorer, som har de samme rettigheter som ministeriene (d.v.s regjeringen) f. eks. planøkonomikommisjonen, arkitektforvaltningen, kunstforvaltningen, komiteen for kulturinnretninger, komiteen for radioinformasjonen, for trykkeriindustrien, forlagene og bokhandelen, for jordforbedring, for industriell kooperasjon, biltransport og flodtransport osv. Dessuten regnes endel områder for å være av så stor viktighet at de helt er unndratt Sovjetbaltikumsgne regjeringer og sorterer direkte under Moskva, det gjelder bl. a. sjøfart, jernbaner, post, telegraf og telefon, forsikringsvesen, innkjøp av landbruksprodukter etc. Også endel av de viktig-

ste industrier er direkte underlagt Moskva og dem har de lokale regjeringer ikke noe å si over. I alle de baltiske stater er det for disse områder opprettet tilsvarende avdelinger av Sovjetministeriene og sjefene for disse avleggere deltar i de baltiske regjeringers møter.

Denne detaljerte fordeling av de administrative oppgaver har ført til helt absurde byråkratiske forhold og er basis for en veldig tilvekst av tjenestemenn. Hvor mange det finnes av dem i sentraladministrasjonen er vel et problem som går under begrepet statshemmeligheter. Men baltiske kilder mener at antallet kan settes til ti ganger så mange som under selvstendighetstiden. Når vi har beskjeftiget oss så pass rettet med dette, er det ikke minst for å fremheve den faren for funksjonærstyrer, som følger med gjennomførelsen av det sosialistiske statssystem. Vårt land har en bred remm av huden og det er bare menigmanns nær sagt grenseløse sløvhet som gjør, at man ikke ser det. Riktignok snakkes det om rasjonalisering, men de som blir kastet ut hovedveien, finner alltid en anledning til å komme inn igjen ad bakveien. Se bare på den livs-seige rasjoneringsen nå f. eks. 6 år etter okkupasjonen. Det ser ut til at rasjoneringen holdes oppe bare for dens egen skyld og fordi den sosialistiske regjering vil ha hånd og hanke over hver enkelt daglige liv. Eksemplene fra Baltikum skulle være skremmende nok for den som vil se og som vil reflektere.

Husk kontingenten

og krigsveteraner som med velberåd hu i denne stund fornermet snur fedrelandet ryggen og stiller seg passive i forholdet mellom øst og vest velger ubevisst å gå inn under Russlands faner, idet de før eller senere hjelpeløst driver inn i de rødes rekke. Spørsmålet blir da igjen til hver enkelt: Kjemper vi for eller mot kommunismen?

Business-A-pakten gjør galt verre

Anders Langes artikkel kommer fram noen momenter, som sjelden er blitt klart formulert, og som neppe taper på å bli behandlet litt nærmere.

Det er mulig at man av oss iblant hører slengord om Etterkrigs-Norges forhold til Vestmaktene. I hvilken grad landet har bunnset seg og oppgitt sin selvbestemmelsesrett — det forner Lange så klart at vi jo bare kan slutte oss til dem. Men jeg er ikke sikker på at vår kritikk alltid gjeller saken i seg selv — dette at et litet land i en slik grad har bunnset seg til og gjort seg avhengig av en stormaktsgruppe. Vi har jo selv ganske riktig vært vilig til å gå temmelig langt på det område, — det er langt fra noen ny tanke for oss at et litet land i denne Ragnarokk-tid må være forberedt på å gi store politiske konsesjoner hvis det vil leve videre.

Nei, det som påpekes fra vår side er at de politiske manøvrer, som nu etter krigen godkjennes som nasjonale handlinger, neppe skiller seg svært fordelaktig ut fra våre handlinger og planer, som jo offisielt er gitt et unasjonalt stempel. Vi mener at Norge neppe (ved en fornuftig politikk) hadde måttet oppgi mere av sin selvstendighet til Tyskland etter en tysk seir, enn det nu har måttet oppgi til Vestmaktene. Kan den ene tanke da, fra et nasjonalt synspunkt være så meget mer daddelverdigg enn den annen?

Jeg ser da helt bort fra spørsmålet krig eller ikke krig, — om fiende eller ikke fiende. Uten å ta med det: at vi skal ha gått fienden tilhånd, — ble våre planer dømt som unasjonale.

Men allikevel — kan man overbevise oss om at den kurs som følges av landets fedre idag virkelig er til gagn for landet, — da tror jeg kritikken fra vår side snart vil forstumme. Det er ikke prinsippet vi er ute etter.

De tider er vel forbi da et litet folk kunne strides om hvor meget av sin verdighet det burde ofre for å na en sjanse til å leve videre. Norge med sin beliggenhet har bare 2 muligheter: en stormaktsblokk eller en neutral blokk. Alene er vi ikke så meget verd. For alternativet stormaktsblokk velges må der overveies — og overveies kjellig: Har vi felles interesser med den (de) stormakter, som vil dominere blokken — økonomisk, politisk, militært? I krig og i fred, i lettvær og i storm?

Sterk politisk

VI mente at alternativet Tyskland hadde helt åpenlyse og selvfølgelig fordelene. Et Amerika, som ligger 5 tusen kilometer over havet, eller et England, som først og fremst har sitt imperium og blikket rettet mot sine interesser i andre verdensdeler, — dette var usikre røver-projekter, sammenlignet med en solid germansk fastlandsblokk. Dertil kom så at et tredje alternativ ville ruve uhyggelig i horisonten i samme øyeblikk den tyske løsning ble oppgitt. Her er jo så mange enige med oss — nu —, så det tema kan vi kanskje la fare. Riktignok står det for oss som et mysterium av uansvarlighet, når en opplyst mann, med samme syn som oss på dette problem, kunne innta gjennomsnittsnordmannens holdning under krigen. Men det er dette som er vår egenart, — det er slike ting man ikke får lov å mene i dette land — langt mindre ta konsekvensen av det.

Ord for dagen

Og Jakob var en hellig mann som bodde i et hellig land, han var dog ingen ærlig kar, — bedrog sin far og svigerfar og lå tiisengs med søstre to og ga dem ingen nattero, men han var ei fornøyd dermed han gikk med lange hanefjed, — såvidt som skriften slger.

Moralen lyser klarlig frem: En mann kan være sleip og slem go ganske svart i bunnen, han roses som en hellig mann, en pryd for både folk og land hvis han er gudelig i munnen.

A. F.

V I PLEIER sedvanligvis ikke å blande oss opp i diskusjonen om regjeringens økonomiske politikk, men så motløse som folk flest er i dag over brannskatningen og den gølge finanspolitikk, er det på tide at alle som kan sier ifra. Vi tenker da på det lånet som staten har opptatt i London. Renten er satt til 4,25 prosent, mens vi her hjemme må nøye oss med 2,5 prosent maksimum, om vi har noe tilovers. Ved Londonlånet er det imidlertid også noe mere å bemerke: Obligasjonskjøperne betaler bare 96 prosent av det beløp som obligasjonene lyder på, og det betyr i virkelighet

Vi er langt fra uvitende om de mange mere eller mindre følelsesbetonte bihensyn. Vi har alle hatt våre anfektelser og våre oppgjør med oss selv. Vi trodde imidlertid, og tror fremdeles, at i tider, som de vi nu gjennomlever, må et folk, og særlig da dets ledende menn, lære å skille det vesentlige fra det mindre vesentlige. Ellers går folket til grunne.

For oss står den politikk, som fikk sine siste stempler i Jalta og i Potsdam, som åpent forrederi mot Vesten og Vestens kultur. Når kloke menn fremstiller krigens resultat som en seir for sivilisasjonen — og det virkelige resultat er at samme sivilisasjon går til grunne, — da har vi vanskelig for å følge med.

Vi kan nemlig ikke se en klar vei ut av det uføre vårt Europa er kommet opp i. Nettopp dette: at vi ikke så noen løsning, hvis krigen skulle gå som den gikk, — det har nok vært avgjørende for mange av oss. Hadde det store flertall kunnet by oss en, om enn bare til nød, brukbar løsning, hadde det jo vært meget enklere å følge strømmen.

Vi har ingenting imot den noe sene erkjennelse fra mange av de, som av all kraft har medvirket til å bringe verden dit den nu er kommet. Men vi er redd denne erkjennelse har liten reell verdi. Forsent — det er et overordentlig tragisk litet ord, og vi kvier oss for å bruke det. Men der skal virkelig utsyn til — og radikal politisk tenkning, hvis restene av vår verdensdel ennu skal kunne redde.

.. Primitive business-foretagender som A-pakten og annet har vel bare utsikt til å gjøre galt verre. Og så lenge A-paktens klamme hånd ligger over oss har vel våre egne militære anstrengelser liten eller ingen verdi. Og det er vel ikke sannsynlig at en håndfull forfulgte frontkjempere kan gjøre noe fra eller til.

HAFR.

Niemøller

sier farvel til politikken Vil han nå forkynne «ordet purt og rent»?

Vi har tidligere fortalt om den bolde helt, pastor Niemøller, som ville bli politiker. Nå har han imidlertid erklært, at han vil trekke seg tilbake fra all politikk, idet han har

Slå landet konkurs?

I Nordland Arbeiderblad finner vi følgende for 20. 2. 51:

«Like etter frigjøringa ble en hel rekke landsvikere dømt for sitt forhold under krigen. No ble de frifunnet og tildelt erstatninger over en lav sko. I de siste ukene har vi hat trossjeeierne, som fikk tildømt 10 000 kr. i erstatning for at de hadde vært medlemmer av N.S. Og no sist var det «Samfundsliv» som fikk 50 000 kroner i ertsatning for sin nazi-agitasjon.

Dersom alle de dømte landsvikere no samlet anla søksmål mot staten — d.v.s. mot dem som ikke var nazi-medlemmer under krigen — er det fare for at de tømte statskassa, og at våre skatter ikke ville rekke lenge enn til krigsretninger og nazi-erstatninger.

Vi får bare håpe at NS-medlemene lar nåde gå for rett og ikke benytter seg av den makt de no har fått over vårt «rettsvesen» til sammen med krigsminister Hauge å gjøre Norge bankerott».

Fra Stavanger

Hr. redaktør!

Jo da, vi har det bare hyggelig hernede i Trangvik, hvor folk er ondskapfulle og hjerteløse og veldig nasjonale som aldri før. Skal en være helt ærlig for engang skyld, så florerer angiveriet likeså meget i dag som noensinne før. En person som har vært berørt av rettsoppgjøret er brennmerket for livet. Her er så visst ingen tilgi lse mulig! La oss herte! La oss angi! Dette er parolen .. Og så hvordan er vel egentlig forholdene innenfor de offentlige etater? Har en ikke vært i Hjemmefronten, så er en fullstendig overflødig. En teller ikke noe i samfunnet. Har en derimot vært i Hjemmefronten så kan en jo dirigere hele den etat en er ansatt i.

Når en hører hva som er foregått i Stavanger Havnevesen .. dette er i sannhet en etat som har overgått seg selv .. så fri og bevare oss for d norske samfunn. Noen rett og rettferdighet finnes ikke mere.

Mitt råd til alle offentlige tjenestemenn som ikke har vært hjemmefronten er dette: Legg dere til å de .. mulig. Dere er overflødig.

Og så tilslutt: jeg vet at det i de fleste etater er en brødnid oppfor overlevelsen, at det er ingen som tror det. Her gjelder det fremfor alt å trampe mest på de små mennesker for selv å komme i oppstilling. Her tas ingensomhelst hensyn.

Vi er da norske. Vi kan unuse oss. Og så har vi lært kunsten å angripe.

Er det slik?

BARNLØST EKTEPAR

søker arbeide, som bestyrere av et pensjonat e. l. Konen er selskapskokke, mannen har sertifikat, og er gartnerkyndig. Bill. mrk. «Alt har interesse, nr. 125».

Holtesaken og «de lukkede dører»

Fra «Telemark Arbeiderblad» henter vi følgende:

Ting har foregått i dypeste hemmelighet i rettslokalet i Skien rådhus om dagene. For lukkede dører har lagmannsretten tatt til med behandlingen av en sak som en gang i tid var meget omsnakket ute i byen og distriktet, for ikke å snakke om ute i landet. Lagmannsretten har tatt til med behandlingen av Holtesaken. Ikke noen virkelig behandling — det er jo altfor tidlig — men en forberedende behandling, der en skal avgjøre hvor mye som skal behandles ved den virkelige behandling.

Folk skumler. Hva er det som foregår, sier de. Driver statsadvokaten og årelater Holte, eller er det Holte som spyr sin galde ut over statsadvokaten? Hvilken rolle spiller Bleskestad i dette oppgjøret? Han som så uforsvarende og helt uten skyld er kommet opp i det? Skjønt, hvem er i grunnen skyldfri? Hvorledes er det med lagdommer Lunde? Levde ikke også han under okkupasjonen?

Heldigvis er Vardens medarbeider tilstede i rettssalen. I går var han der under hele rettsforhandlingene, leser vi, men da forhandlingene ble ført for lukkede dører, har han, etter det bladet kan fortelle, lite eller ingenting å fortelle offentligheten i denne omgang.

Slik er det bestandig. Når en først er tilstede, har en ingen ting å fortelle. Jo, forresten, litt kan han fortelle, og det er at i dag skal statsadvokaten ha ordet. I dag skal statsadvokaten prosedere. I dag skal statsadvokaten sørge for at Holte får begrenset rett til å legge fram sannhetsbeviser for sine påstander, skal en tro Varden, Den helsikes statsadvokaten som ikke kan la folk komme fram med det de har på hjertet! Lagdommer Lunde må ha levd meget godt under okkupasjonen som kan la slikt skje, og Bleskestad? Hvor er Bleskestad henne?

Jeg ringte med en jurist-venn og forela ham spørsmålet. Han kunne berolige meg. Han sa at hvis det foreligger åpenbart uholdbare påstander, så kan en nektes å føre vitner, bl. a. på grunn av de konsekvenser vitneforselen kan få for vitnene sjøl.

Nå er jeg beroliget. Jeg stoler igjen på lagmannsrettens dommekraft. Det er den som skal finne ut om påstandene er uholdbare eller ei. Statsadvokaten kan bare prosedere, han, men det er lagmannsretten som sier at sann og sann må det være.

Men nå vil vi ikke ha stort mere utsettelse, dere!

Balder.

Skulle Quisling —

— Forts. fra side 1 —

kanske militærguvernør i Bayern, professor Shuster. Jeg er glad over å

Yngre eller eldre kvinne, helst troende, søkes til å stelle med fjøset på gård i Vestfold, 15 km. fra Tønsberg og Sandefjord. 4 kuer, 6 ungdyr, 3—4 griser. Bill. mrk. «Omkring 15. mai nr. 136».

Hybel ved Oslo.

Grei dame, gjerne student, kan fra 1. mai få dele koselig hybel. 1/2 t. fra Oslo. Bill. mrk. «Hybel nr. 133».

Jeg søker forbindelse med

JORDMOR

for drift av pr. fødehj. i forb. med diskret opphold 6 mil fra Oslo. Har hus og utstyr ca. 20 stk. Bill. mrk. «Kompaniskap nr. 135».

Gårdsgutt

gjerne agronom får plass på gård i Grue, Solør. Attestavskr. med lønnsforlangende sendes

Halvor Baklien, Berger, Kirkenær i Solør, tlf. 75.

Stilling søkes.

Fhv. politimann med 18 års tjene neste, vaktmester i 6 år i ny bygård med sentralfyrr og elektrisk heis. Sko maker med svennebrev, modellør, litt kyndig som maler, rørlgger, murer, snekker og sementarbeider. Gyldig førerkort for bil og motorsykkel. Søker arbeid helst i skomakerfaget, hvor det er durk, avsy og pussemaskin. Men hvisomhelst. Tilb. med lønn husvære sendes dette blad's eksp. mrk. «Allsidig nr. 131».

Gjente

får plass på liten gård. 2 personer Innlagt vann. Nærmere ved

Kjøpmann Hagevik, Tjongsfjord, Helgeland.

SÅFRØ tilsalgs.

Havre «Sol II», spirer 98% beiset Gule erter «Torsdags», sp. 95% PER LIE, Kapp, Ø. Toten.

JORDBÆRPLANTER!

Abundance:

-Den kjente Lensvik stamme 100 stk. kr. 8,— 1000 » » 70,—

De kjente danske sorter

Freja: 10 stk. kr. 3,50 100 » » 30,—

Ydun: 10 stk. kr. 3,50 100 » » 30,—

esser med den (de) stormakter, som vil dominere blokken — økonomisk, politisk, militært? Julegissel 2011

Sterk politisk rørelse i Vest-Tyskland Planer om at flere partier skal slås sammen

Den tidligere «nazistleder» Otto Strasser, som nå bor i Canada, har to ganger fått avslag på ansøking om å vende tilbake til Tyskland. Han ble i 1932 utrensket av Hitler, og har nå til hensikt å danne sitt eget parti, Hans Giessen, som representerer Strasser i Ruhrområdet og er ordfører i organisasjonen «Strassers venner» har planer om å slå sin organisasjon sammen med det tyske sosialistparti under Günther Gereke, som nylig ble utstøtt av det kristeligdemokratiske parti for sine underhandlinger med den østtyske regjering. Hans nye parti har forbindelse med Nauheimkretsen, som ivrer for tysk nøytralitet mellom øst og vest. Strassers personlige representant i Tyskland, Fricke, har nylig forhandlet med radikale høyregrupper for å formå dem til å gå inn i det nye partiet. — Det er således en sterk politisk rørelse i det besatte Vesttyskland, men det vil ta lang tid før det blir full avklaring.

De «gode nordmenn» liker ikke å betale farskaps penger til sine svenske kvinner

Den svenske frue Inga Johanson som er barnevårdsman i Stockholm har nettopp holdt foredrag i Trondheim om den så godt utbygde barneforsorg i Sverige.

Stockholm anvendte i 1950 til sammen 18 millioner kroner til hjelp for barn født utenfor ekteskap.

Fru Johanson uttalte at den store innvandring av nordmenn til Sverige i okkupasjonstiden førte til at mange barn ble født utenfor ekteskap.

Det største antall hadde norske fedre, men det var også en del tilfeller med norske mødre. I disse tilfeller var fedrene ikke alltid svensker, det var ofte en annen nasjonalitet. De norske fedre har plikt til å betale farskaps penger til den svenske morsier fru Johanson, men å få innkassert disse penger i dag er et meget vanskelig kapittel.

hjemme må nøye oss med 2,5 prosent maksimum, om vi har noe tilovers. Ved Londonlånet er det imidlertid også noe mere å bemerke: Obligasjonskjøperne betaler bare 96 prosent av det beløp som obligasjonene lyder på, og det betyr i virkeligheten en rente på 4,6 prosent. Tenk om vi her hjemme kunne oppnå slike vilkår! Da ville det sikkert bli fart i sparingen og mange ville sikkert gå inn for minsket forbruk for å nå et slikt resultat. Vi skal legge til, at når staten opptar dette engelske lån så får den utbetalt bare kr. 93.60 for hver 100 kroner som den plikter å betale tilbake! Dette vet ikke den alminnelige mann og derfor bringer vi det fram også til våre lesere. Hvis en norsk privatmann eller institusjon lånte penger ut på så fordelaktige vilkår, skulle man ha fått høre ramaskrik i regjeringspressen. Og hva ville ikke Thagaard si? — Nei, vi får nok sanne at det er dyrt å være fattig, og dyrere blir det når staten går hen og undergraver vår pengeverdi på denne måten.

«ordet purt og rent?»

Vi har tidligere fortalt om den bolde helt, pastor Niemøller, som ville bli politikk. Nå har han imidlertid erklært, at han vil trekke seg tilbake fra all politikk, idet han har «oppfylt sin oppgave».

Han sa dette under en debatt i den tyske evangeliske synode om en rapport fra biskopen i Berlin og Brandenburg, dr. Dibelius, som hadde pekt på faren ved å la politikk få innpass i de kirkelige anliggender. Niemøller mente, at man nå hadde avverget faren for at Tyskland skulle bli remilitarisert på en udemokratisk måte. Han benektet at han hadde villet styrte Adenauer. Det var tvertimot hans ønske, at Adenauer forble på sin post inntil Tyskland atter er blitt forenet. — I kirkekretser mener man at Niemøllers tale er et tegn på at den latente spenning i synoden nå er fjernet. Den politiserende prest får nå finne seg andre slagmarker. Han burde selvsagt som våre egne politiserende prester tenke litt på Mesterens ord om, at mitt rike er ikke av denne verden, men kjødet er skrøpelig.

for alt å framme mest r medmennesker for selv å komme i oppstilling. Her tas ingensomhelst syn. Vi er da norske. Vi kan «nuse og e. Og så har vi lært kunsten å angri!»

Er det slik?

Johannes Hohlenberg skriver i «Øieblikkene».

«Man skulle tro at det i vanskelige tider, når krig og isolering truer, måtte være en regjeringens første plikt å sørge for at det landet fandtes så store forsyningsressurser som mulig av alle nødvendige varer. I våre dager går alle anstrengelser ut på å hindre så mange varer, som mulig å komme inn i landet, så folket kan stå så fattig og ribbet som mulig, hvis noe skulle skje».

Dette gjelder riktignok hans hjemland Danmark, men er det ikke noe av det samme vi opplever her hos os?

«8. MAI»

Postgiro: 81827

«8. Mai»

kronikk 20. april 1951

E. A. Schirmer:

Hva i selve okkupasjonstiden kan vi som folk være stolte av og hva kan det bare bli å skamme seg over?

Denne artikkel har «Farmand» nektet å offentliggjøre.

Mulig at slikt spørsmål og saklig svar — også bortsett fra hva nettopp her skal bli sagt — vil kunne skape holdbart grunnlag for en varig pakt mellom de nordmenn som mer og mindre kom på Tysklands side i siste verdenskrig og alle de andre, det absolutte flertall.

Selv har jeg aldri vært redd for at Norge noensinne kunne bli lydrike under Tyskland. — Før Stalingrad — altså ennå hele 1942 — var det mulighet for at Tyskland på en eller annen vis ville ha kunnet oppnå noe lik en remis, et uavgjort spill, en lengere pause i kampen på la oss si 10—15 år. — Men selv om Tyskland hadde oppnådd det, ville det heller ikke ha bestått noen fare for at

Norge eller andre skandinaviske land kunne være blitt lydriker under Tyskland.

Et slikt — altså ennå ikke overvunnet — Tyskland ville også i det tilfelle fortsatt ha befunnet seg i en så truet stilling at det selvsagt ville søkt mer lovende gjøremål i de skandinaviske land enn å lage saboterende lydriker av dem. — Det finnes som vi vet t. eks. langt flere jøder utenfor Tyskland enn i Tyskland, og bare å tenke på all den antijyske propaganda — som i en slik pause ville sette inn — det alene skulle være nok til å innse at Tyskland i en slik tid ville ha måttet opptre ytterst forsiktig i behandlingen særlig av okkuperte nordiske land, som selvsagt også ville være åpne for videre antitysk sabotasje.

Det går ikke an å regne med at Tyskland under slik pause ville være blitt regjert av rene idioter heller. — For det ville faktisk de menn ha måttet være som i slik tid og i syn av et kommende sluttoppgjør ikke hadde satt alt inn på å vinne best mulig tiltro for sin sak hos folkene i Skandinavia. — Tyskland er ikke Russland og selv det minste tegn på i slik tid å ville gjøre Norge og Danmark til lydriker ville for Tyskland ha vært rene selvmordsforsøk. — Derfor var i okkupasjonstiden tanken på at Norge var truet med å bli lydrike under Tyskland forfeilet.

Jeg var uenig med Quisling i vesentlige ting, kunne aldri være blitt medlem av hans NS. — For sakens og korthets skyld kan jeg her til nød antyde at forholdet mellom oss hadde en viss likhet til eks. med det forhold som bestod mellom Hitler og general Ludendorff, denne ville — hva jeg tilfeldigvis vet — heller aldri kunnet bli medlem av Hitlers parti. — Men i det punkt at tanken om Norge som lydrike var forfeilet, der var Quisling og jeg helt enige.

— Den virket latterlig for oss begge. — Den lille krets eller ring av nordmenn som jeg tilhørte var selvsagt langt mindre enn Quislings NS. Men den var allikevel bra nok til at vi sammenlagt uten videre kunne påstå at til og med et sei-

Skulle Quisling —

— Forts. fra side 1 —

kanske militærguvernør i Bayern, professor Shuster, Jeg er glad over å vite at nettopp de høyeste amerikanske myndigheter på denne måte blir nøyaktig orientert om at «Østens farligste trojanske hest» i virkeligheten to ganger er reist til østsonen for å gi uttrykk for frihetens fundamentale grunnsetninger for det tilfelle at Tyskland skulle bli gjenforenet uten krig. Og dette er gjort så offentlig og så tydelig som mulig, nettopp i sammenheng med nøytraliseringsplanene.»

Pechel hevder videre i sin artikkel at han i sin tid «lanserte Quisling i Berlin». Noack har bragt Quisling til Berlin, sier Pechel. Professor Noack sier at Pechel blander sammen tidspunktene. Mens Noack hadde samtaler med Quisling i Oslo høsten 1939, sier Pechel at samtalen foregikk våren 1940. Pechel sier også at Noack hadde til hensikt å få Quisling ned til Tyskland og la ham likvidere der. Quisling ble nemlig etter Pechels mening ikke «hatet i Norge mellom 1940 og 1942, fordi han i denne periode forsvarte Norges selvstendighet vis a vis Tyskland.» Først etter 1942 utviklet han seg til kollaboratør, sier Pechel.

Den kjente Lensvik stamme	100 stk.	kr. 8,—
1000 »	»	» 70,—
De kjente danske sorter		
Freja:	10 stk.	kr. 3,50
100 »	»	» 30,—
Ydun:	10 stk.	kr. 3,50
100 »	»	» 30,—
BRINGEBÆRPLANTER!		
Preusen:		
Meget god sort, hardfør	10 stk.	kr. 4,50
100 »	»	» 40,—
Leveringstid: Mai—juni.		
Kjellands Jordbærgartneri		
Inneh.: Odd Seljelid, Snåsa st.		

Professor Noack anmoder Pechel om å innhente opplysninger om Noacks virksomhet i Norge fra professor Didrik Arup Sævi, som dengang jo var rektor ved Oslo Universitet. Noack henviser også til den norske militærmisjonens presseuttale i Berlin, herr Oddvar Aas, som var med i den norske motstandsbevegelse. — «Spør ham, sier Noack, og jeg håper at han vil ha moralsk mot til å gjenta det han sa til meg i begynnelsen av april 1950, nemlig at man dengang visste i den norske motstandsbevegelse, at jeg hadde gjort Norges sak gode tjenester».

rende Tyskland — selv om det hadde vært uklokt nok til å prøve det, aldri ville ha fått gjort et varig lydrike av Norge eller noe annet skandinavisk land.

Men hva er det i okkupasjons tiden fra ymse hold ikke blitt gjort for å holde liv i den feilaktige tanken? — Hvor mange hjemmefrontkarer har ikke meldt seg til tjeneste først og fremst for å gjøre sitt til at ikke Norge i så måte kom under Tyskland?

Bortsett fra hva som kom etterpå, som folk har vi grunn til å skamme oss over at Quisling og hans menn i okkupasjonstiden ble kalt landsforrædere. — Quisling var etter min mening en opprører og hadde ingenting med landsforræderi å bestille. — Tvertom, var det ikke for visse, ganske få av hans handlinger og forsømmelser i okkupasjonstiden som taler i mot det, kunne vi rolig som folk være stolt av denne merkelige landsmann. — «Norge er en gang før blitt kristnet og samlet med makt», slik trussel har han dessverre brukt, hva helt for seg etter min mening var til å skamme seg over og selvsagt også bare kunne egge ennå mer norsk ungdom inn i hjemmefronten. Han burde jo ha visst hva det betyr å ville skremme, den.

Nokså tidlig under okkupasjonstiden ble 10 gissler skutt av

tyskerne i Trondheim. — t Quisling ikke der, hadde sin stilling inn på at enten Terboven eller han selv måtte gå, og han ikke benådet den dødsdømte Filippson da han hadde ledning til det, det er sikkert nok til å se seg over. — Det kan være det går om å minne og forestille seg at han for dette og ei for noe lik landsforræderi har betalt med sitt liv.

De tusener av norske frontkjemper som var i Russland skulle vi kanskje kunne være mai 1945. — I denne vidunderlige måned var det godt å vite hvem vår taknemmelighet skulle omfatte.»

Nåvel, den vidunderlige måned kan «Farmand», hjemmefronten, ja, stort sett hele det norske folket i grunnen bare takke den tyske general Rendulie for. — Sørgelig nok i og for sig, men var det nemlig ikke på forhånd så å si blitt gjort et månedlandskap av Finmark, så vilde selvsagt russerne ha vært her på den tid og den må minst — om ikke vel så stolte av som av de andre som sloss for Churchill, Roosevelt og på sin vis for at Stalin idag råder lengere vest i Europa enn Oslo ligger. — Men vi skal selvsagt hva stoltheten angår kunne ta begge disse deler av nordmenn under en og samme kam.

— Fortsettes side 4 —

Er De idag en tilfeldig leser av «8. Mai» så bli imorgen en fast abonnent.

Hauges hjernerystelse burde ha kommet på et tidligere tidspunkt

Statsminister Erlander ser med uro på Norge og Danmarks tilslutning til A-pakten Norge vil brette tennene under nøttespisingen sammen med de store

For oss i Sverige var det under en følelse av dyp skuffelse, at vi ble nødsaget til å konstatere at det ikke forelå muligheter for et skandinavisk forsvarsforbund, sa statsminister Erlander i et foredrag forleden i Studenterforeningen i København:

Vi har vanskelig for å slippe den tanken, at et noenlunde «hyggelig rustat» Skandinavien skulle hatt store sjanser for ikke å bli dratt med i en ny verdenskrig. For Sveriges folk syntes det naturlig at Norges og Danmarks skjebne ikke kunne unngå å berøre oss.

Vi kjennte oss overbevist om, at et forbund med disse to stater skulle komme til å medføre en styrke også for Sverige. Vi tillater oss fremdeles å tro at tanken om et skandinavisk forsvarsforbund var en i høy grad realistisk politikk og ikke et blåøyet dagdrømmeri uten virkelighet.

Ja, det er vel flere og flere også i Danmark og Norge som i dag begynner å forstå, at det ville ha vært bedre å samles om de nærmest liggende oppgaver og Nordens sikkerhet enn å brette tennene i forsøket på å knekke nøtter med de store. Men nå er det vel forsent. Forsvarsministerens hjernerystelse burde ha kommet på et tidligere tidspunkt.

«Landssvikere»

I forretningsbladet «Farmand» leser vi følgende:

«I høyrebladet «Tønsberg Blad» anstilles en del betraktninger over spørsmålet om de norske nazisters holdning etter krigen. Bladet mener at det er foregått merkbar «temperatur»-svingning fra den dag USA tok opp til offentlig drøftelse spørsmålet om Vest-Tysklands opprustning og planen om å gi landet tilbake politiske og nasjonale rettigheter.

Etter den tid har våre norske selvironiserende nazister (som mener at de kommer med en morsomhet når de kaller seg selv «landssvikere», selv anser de nemlig at ordet bør stå i gåseøyne) på den mest påtagelige måte løftet hodet.

«Tønsberg Blad» mener at en hel

Vi må finne fram til balanse mellom priser og lønninger, sier finansminister Meisdalshagen

Under finansdebatten i stortinget kom finansminister Meisdalshagen med den oppsløtte vekkende uttalelse, at man nå måtte finne fram til balanse mellom priser og lønninger! Ja, tenk etter 6 års grubling har endelig arbeiderpartiets finansminister funnet fram til denne almenyldige regel.

Men hvis finansministeren hadde funnet fram til balanse mellom lønninger og priser i 1945, så hadde vi ikke nå hatt dette jag etter kompensasjoner for leveomkostningene. Regjeringen burde allerede i 1945 satt seg som oppgave å holde prisene så lave som mulig, slik at leveomkostningenes index ikke gikk over den røde streken.

Lavineaktig flukt fra det britiske kommunistparti

Er det etter ordre for å kunne drive arbeidet hemmelig?

Verdenspressen gjør stort nummer av «den lavineaktige flukt» fra det britiske kommunistparti. I løpet av de siste seks måneder har ca. 10,000 meldt seg ut av partiet, som nå har 32,000 medlemmer, mens det i sin glanstid hadde 44,000. De frafaldne er, sies det, mest desillusjonerte mennesker som ikke vil være Kremis marionetter, men selv arbeiderorganet «Daily Herald» utelukker ikke muligheten av at noen av dem i virkeligheten er beordret ut av partiet for å fortsette sitt arbeide hemmelig. Imidlertid går denne aksjon parallelt med en hemmelig ordre om en omfattende landskampanje for økt tilslutning til kommunistpartiet, så ingen vet egentlig hva de skal mene om dette Moskvadrige parti.

Her i landet er det forbausende stille om kommunistenes virksomhet bortsett fra bladet «Friheten» små forsøk på uerbødige friheter, men man bør ikke slå seg til ro med det.

Francos antikommunistiske holdning har gitt ham et godt navn i USA

Streiken i Barcelona har avsløret en spansk femtekolonne

Privat til «8. Mai».

Det er bare tre faktorer, som kan true Franco, forteller informerte kilder. Det er kirken, armeen og monarkistene. Kirken er neppe Francofil men det katolske presteskap glemmer ikke så lett at 20,000 prester, munk og nonner ble myrdet av kommunistene under borgerkrigen. Armeen er splittet. En del er sikkert tro mot den nåværende statsjef, mens en annen del er monarkisk. Folkets sin alminnelighet, som var med på å fordrive Alfons XIII, har nå mere og mere slått om og er velvillig stemt for tanken om gjenoppretelse av monarkiet. Men reformen er ugjennomsiktig uten støtte fra utlandet eller ved initiativ fra Franco selv.

Under disse forhold forblir Franco Spanias statsjef. Hans antikommunistiske holdning gir ham også mere og mere støtte fra USA. Hendelsene i Barcelona har vist verden at ennog Spania har sin femtekolonne. Kommunistene forstod å dra fordel av befolkningens hårde livsvilkår, men det var mere det høyere borgerskap enn Franco som følte seg urolig over opprøylene, og folket som helhet viste ingen lyst til å begi seg ut i nye even tyr.

Nasjonal holdning

For noen dager siden sendte jeg en ansøking til en institusjon. Jeg fikk omgående svar, at jeg måtte sende inn attest for nasjonal holdning under okkupasjonen. På dette gad jeg ikke svare. Min holdning i over tretti år, og under okkupasjonen med, var den samme som den regjeringen og stortinget inntar idag. Og ingen har — såvidt jeg vet — hitinntil anklaget regjeringen Gerhårdsen og det nåværende storting for Nasjonal Sviikt.

SENIOR.

Falitterklæring

I «Stavanger Aftenblad» leser vi: «Folk fryser. Var det så gale i svarteste krigstiden som

Et samfunn kan ikke styres av plebeiere

Formastelige spørsmål:

Nynorsk rettergang og heilnorsk tabu.

Såvel overfor etterkrigsårenes krenking av grunnloven og den sviktende rettssikkerhet som overfor de av påtalemyndigheten anvendte irregulære metoder, har store deler av den norske dagspresse vært slått med blindhet. Og etter dommen i Langeland-Bergsvik-saken har den samme presse stort sett vært slått med taushet.

Men mister du evnen til redelig indignasjon overfor uretten — uansett hvor den enn måtte holde til huse — da avgår du ved den åndelige død, og det vil bare være flesket og gjødelsen tilbake.

EN av de bolde redaktører sees dog å ta bladet fra munnen, Vegard SLETTEN i «Norsk Tidend». Han er formann i Norigs Ungdomslag og han er rystet over at «ikkje alle klagepunkta forde fram». (Påtalemyndighetens klagepunkter mot major Langeland og direktør Bergsvik).

Vi kan minne om at Langeland ble frifunnet i samtlige skyldsspørsmål. Overfor Bergsviks utrykte manuskrift startet påtalemyndigheten med 100 — ett hundrede — siktelsener som i mars 1950 ble redusert til siktelse vedrørende 30 punkter. — I august ble det en tiltale på 21 punkter og i desember ble han frifunnet i 15 av disse 21 tiltalepunktene. Han ble kjent skyldig i seks. Men i 3 av disse 6 punktene førte han sannhetsbevis for kjernen, men ikke for sin tilknyttede refleksjon. Videre fant lagretten at alle hans beskyldninger var satt fram under særlig formildende omstendigheter.

Dette for hetzfronten så nedslående resultat fremkom etter to samfulle års gransking under ledelse av en ekstraordinær riksadvokat.

Under disse to lange år har pressen utsatt med å omtale de fryktede bøkene i forlorent håp om at dommen skulle gi vann på mølla. Er det da å undres over at de er blitt mpende og mallowe.

Unntatt denne Sletten. Han har råd for uråd:

— Etter denne dommen «må det vera på tide å ta opp spørsmålet om rettsførehavinga av injuriersaker. Det er viktigare å verne bra folk mot injuriar enn å halde oppe ein domstol skipnad som røynsla har synt ikkje står for kritikk».

Men hvorfor uteblir så kritikken — bortsett fra denne ene røst i ørkenen? Og er det ikke slik å forstå at dersom Gula Tidend skulle bli saksøkt for sine injurier mot målsabot

sultatet er så uoverskuelig, da må noe fatalt være galt. Og at riksadvokatens orientering til Stortinget kan være misvisende, er vel utenkelig for en redaktør som er oppammet i Stavanger Aftenblad og i Verdens Gang hvor offentlige menn nå for tiden antas å være like skinnhellige som de i dansketidi minnet om den skinnbarlige.

I et pariserbrev i Dagbladet den 19 desember skrev Axel Kielland: «Et nytt J'accuse fra Frankrikes største advokat bryter staven over franske etterforskningsmetoder — som er skyld i mange justismord —»

«Når selve rettfærdigheten går urettens veier, da er et folks moral i den ytterste fare, — selv hjemme går det jo i øyeblikket store og berettigede bølger som later til å skylle atskillig kompromitterende vrakgods iland.»

Har redaktør Sletten glemt å lese referatene fra Dysthe-saken, redaktør Steinsviks injurierende artikkel i sitt blad i Molde mot generaladvokat Follstad og h.r. advokat Andr. Clausens injurierende artikkel i Dagbladet mot den samme Follstad? Har De ingenting hørt fra forhørsrettsmøtene mot en siktet «statsadvokat»? Er De alene fremmed i Jerusalem? Skel en undgå at «atskillig kompromitterende vrakgods driver i land», så er det visst på tide med den lydostolen i injuriersaker — «For aldri det skal med grunn verta sagt, at Norig det ligg utan vardevakt.»

Herr Sletten forsøker fremdeles å trøste vrakgodset, de blinde og de stumme med den sprukne grammofoonplaten om at NS-folk og silkefrontfolk har drive med å kasta grunn laus mistanke mot gode nordmenn, serleg mot framstående menn i rettsstellet.

Innenfor den rettsstat der foretrekker en Berggrav til toneangivende bisp, en Henning Bødtker til regjeringssadvokat, en Sven Arntzen til riksadvokat, en Bernt Vedeler til lagmann, en Olav Svendsen til sorenskriver, en L'Abbe-Lund til leder av «Landssvikernes Avdeling» i Oslo o.s.v. — innenfor denne rettsstat er det kanskje forståelig men ikke tillatelig å umuliggjøre åpen kritikk mot såvel rettsstaten som dens «ansvarlige» enkeltmenn i utøvende stillinger.

Under fæstlige tilstillinger pleier

UKEN

OVER 2000 HAVNEARBEIDERE i Manhattan la ned arbeidet i 2 timer den 14. ds, som en protest mot avskjedigelsen av Mac Arthur. De ga høyrestet sin tilslutning til at det skulle sendes et telegram til president Truman med en henstilling til ham om å la Mac Arthur få igjen sin kommando. Demonstrasjonene bar plakater med tekster som «Hvem rår i USA — Harry eller Attlee?» (Morgenbl. 13. 4. 51).

DE SAMLEDE TAP I KOREA har nå nådd den første million. Tapene fordeler seg slik: NORD-KOREA: 283,000 drepte eller sårede i kamp, 139,000 tatt til fange, 45,000 andre drepte. Sum 467,000.

CHINA: 260,000 drepte eller sårede i kamp, 2,300 tatt til fange, 31,000 andre drepte. Sum: 293,300.

SYD-KOREA: 16,182 drepte, — 88,511 sårede, 63,959 savnede. Sum 168,652.

U.S.A.: 8,511 drepte, 37,918 sårede, 10,691 savnede. Sum: 57,120.

ANDRE NASJONER: Samlede tap: Tyrkia 1,170, England 980, Frankrike 396, Australia 280, Holland 115, Thailand 108, Hellas 97, Canada 74, Phillipinene 55, New Zealand 7, Sydafrika 6, Belgia 1. (Newsweek 9. 4. 51).

MARSKALK PHILIPPE PETAIN som den 14. 8. 45 ble dømt til døden, men som senere fikk straffen omgjort til livsvarig fengsel, kjemper med døden i sitt spartansk utstyrte værelse i Pierre Leveefestningens uhyggelige citadel på øya Yeu, som ligger 18 km. fra den franske Atlanterhavskyst. Hans 72 årige hustru har tatt opphold på øya og får tilbringe hele dagen ved sin manns sykeleie sammen med den militære læge og noen katolske sykepleiersker. (Fr.Dagbl. 11.4.51)

ETTER EN ERKLÆRING av det franske kommisariat for Rhinland-Pfalz, skal de franske tropper som er stasjonert i Tyskland ikke lenger ansees som besettersetropper, men som forsvarstroppe. De heter nå «Forces Francaises en Allemagne». (Die Zeit nr. 14 51).

I ANLEDNING AV sin 50 årsdag er kronprinsesse Märtha gjennom Mosaisk Kvinneforening Et Wizo i Oslo blitt innskrevet i Den Gyldne Bok i Israel. (N.H. & S.T. 11.4.51).

HISTORIEN OM KRONINGSSTENEN synes på langt nær å være avsluttet. Stemningen blant de skotske nasjonalister er opprørt.

Etter den tid har vært norske selv-ironiserende nazister (som mener at de kommer med en morsomhet når de kaller seg selv «landssvikere», selv anse seg som «okkupanter» stå i gåseøyne) på den mest påtagelige måte løftet hodet.

«Tønsberg Blad» mener at en hel del av landets aviser i de senere måneder stadig har mottatt innlegg som tildels er holdt i nokså utfordrende og arrogante ordelag. Til denne utvikling bemerker Tønsberg-avisen — som selv har hørt til de presseorganer som skarpest har kritisert de uheldige og inkonsekvante sidene ved landssvikoppgjøret — at de norske nazister burde vise varsomhet og takt, — for også på den måten søke å bøte på feiltrinn under krigen.

Dette er verdifulle uttalelser. Det er nemlig meningen hverken å glemme — for dem selv som ble rammet av krigens ulykker — eller å mane frem fortidens skygger, slik mange selvtrettferdige landssvikere i det siste året har gått omkring og gjort. Det som skjedde, det skjedde, det vil aldri «glemmes» av noen av partene.

Men det er fremtiden vi nå skal arbeide for. Og det kan ikke skje så lenge de selvmedlidende svikere fra Norges skjenselsår opptrer som om de, og bare de, representerer norsk patriotisme».

Et småsimpelt trekk av Bergens kommune

Nektet å betale

kr. 2,719 til en NS-mann

Bergens kommune ved Brendsel-nemnda kjøpte i begynnelsen av 1945 en generator gjennom et firma hvis innehaver stod i Nasjonal Samling. Generatoren kom til Bergens jernbanestasjon 15. 2. 1945 og kostet kr. 2,719.00.

Beløpet ble ikke betalt før freden kom. Da ble selgeren satt innenfor piggråden og de som kjøpte generatoren husket etter hvert svært lite om dette. Men selgeren ble atter en fri mann, fikk igjen ledelsen av sitt firma og ville selvsagt ha betaling for generatoren.

Det endte med at Bergens formannskap behandlet saken og fant at kravet var foreldet. Meddelelse om denne lite aktverdige beslutning ble gitt av finansrådmannen i Bergen den 13. 8. 1949.

Tilfallet illustrerer hvorledes en NS-mann kan behandles. Tror noen at en jøssing hadde blitt avspist på denne måte?

Ja, de demokrater

For en tid siden dekreterte Truman, at man ikke ville gi tidligere eller nåværende kommunister innreisestillatelse til U.S.A. Helt enig med ham.

Nå ser jeg av dagspressen, at statsminister Gerhardsen, er innbudt til et norsk-amerikansk avisjubileum derover. Samtidig omtrent, kommer en ny bestemmelse om at kommunister, som uforskyldt var kommet med i et kommunistparti, allikevel skal få adgang til dette «jordiske himmelrike». Ja, de demokratene kan få det til. Håper det ikke er av hensyn til «våre store» koryfæer, at Truman har endret oppfatning?

sa ingen vet egentlig hva de skal mene om dette Moskvadirigerte parti.

Her i landet er det forbausende få som kommunistenes virksomhet bortsett fra bladet «Friheten» små forsøk på uærbødige friheter, men man bør ikke slå seg til ro med det. Innen det kgl. norske arbeiderparti er det så mange misfornøyede, at de en vakker dag kan briste, og da de såkalte «ørgelige» partier ikke har noe alternativ å by dem, vil de uvegerlig havne hos kommunistene. De vet i hvert fall, hva de vil, og de stiller det heller ikke under stolen.

Europeere ønsket

i Tibet

Kommunistene driver et mystisk spill

Mystikken omkring Thibet og de kinesisk-russiske operasjoner der blir stadig større. Nå fortelles det, at den 15-årige Dalai Lama er vendt til bakte til hovedstaden etter overenskomst med kommunistene. Det er hans østerrikske rådgiver, Heinrich Harrer, som meddeler dette i et brev til sin familie i Graz.

Mystikken er desto større som kommunistene hittil har støttet den 13-årige Panchen Lama. — Dalai Lama flyktet i høst fra Lhasa, da en kinesisk styrke trengte inn i Thibet og nådde frem til en by mellom grensen og hovedstaden.

De fleste tropper, som fulgte Dalai Lama på hans flukt, er nå på vei tilbake til Lhasa. Harrer forteller, at europeere i fremtiden vil være «absolut uønskede» i Thibet og at de få som er der nå forbereder seg på å reise. Blant disse er engelenderen Fox, som stiller med radiostasjonen, og tyskeren Peter Aufschneider, en ingeniør, som flyktet fra en indisk leir sammen med Harrer.

Vi har i en utenrikskronikk i nr. 9 51 redegjort for politikken i Thibet og henviser til den. At europeerne blir utvist, forundrer oss ikke. Der, hvor de kommer, blir det alltid før eller senere ufred, og de kloke tibetanere vet nok hva de gjør.

De frie estere danner verdensforbund

Alle estere utenfor jernteppet skal samles

De frie esters verdensforbund blir nå til virkelighet. I Sverige har esterne holdt valg på medlemmer av de regionale råd og til ordfører valgt professor Voldemar Päts, bror av Estlands siste president. Minister Laretei talte på møtet og rådet besluttet å arbeide for å samle alle estere utenfor jernteppet til en sentral representasjon som kan føre kampen for deres nasjonale interesser.

Et slikt regionalt råd er også valgt i Tyskland, og England, USA og Canada vil gjøre det i løpet av denne måned, hvoretter verdensforbundets centrale råd trer i virksomhet. Esterne gir ikke opp. De håper å vinne friheten igjen.

Falitterklæring

I «Stavanger Aftenblad» leser vi: «Folk fryser. Var det så gale i svarteste krigstiden som de har vært i denne helgen med kald søraust og skrapte koksbinge? — Gjennom eteren går det et nedrop fra Stavanger bys ordfører, formann i kommunens brevselsnemnd: «Brenselsbeholdningene i Stavanger oppbrukt. Situasjonen kritisk. Henstiller dirigere koks- eller kol-last til Stavanger for øyeblikkelig hjelp.»

Var det så galt i den svarteste krigstiden, spør bladet. Enhver som har litt hukommelse vil svare: Selvsagt ikke. Og årsaken var, at NS-folkene, som var satt til å ta seg av styret på den indre front og derunder forsyningene, skaffet både mat og brendsel og det tiltross for at de allierte med Londonregjeringen som medløper gjorde alt for å hindre tilførselene. Men da den selvsamme regjering kom hjem, dømte de alle dem som sørget for forsyningene til lange fengselsstraffer. Det er en av årsakene til at folk fryser idag!

Å være varsom

I «Folkheeren», organ for Militær sambandet i Bergen, leser vi:

«Studerer en idag alle bøker og dokumenter som er kommet ut om våre hjemlige ledesers krigsinnsats vil en sitte igjen med følelsen av at det er best å være varsom med både å dømme og rose. I hvert fall bør en betenke seg nøye for en deler ut laurbærkranser. — Noen vil nok ennå huske hvorledes det gikk dengang Heimefrontens leder skulle bli regjeringssjef i 1945» —

Ja, noen husker, men ikke mange, og derfor er det velgjørende at det er noen som holder hodet klart og sier ifra mot all den massepsykose, som ikke vil forta seg —

Bare en norsk plass kan ta Thunder-jet!!!

Sjefen for LKV, oberst Lam-brechts, forteller ifølge Aftenposten 5. april d. å. at den nye jagerflytype, Thunder-jet F 34 E, som det norske luftforsvar nå skal gå over til, vil bli stasjonert på Sola. Disse fly trenger en vel 2,500 meter lang startbane, og SOLA ER FORELØBIG DEN ENESTE FLYPLASS SOM ER STOR NOKK!

Et synes sikkert: UANSETT hva det pusses av penger og materiell på det norske forsvar, kommer dette mer og mer i strid med fornuftens lov! Den planlagte planløshet synes å øke fra dag til dag. Tross pressens servil lojalitet, har menigmann en bestemt følelse av materiell ødeleggelse, rot og tidsfordriv. Dette og intet annet har skapt «forsvarets tillitskrise». Den lar seg ikke lenger utrydde!

injuriar enn å halde opp ein domskjupnåd som røynsla har synt ikkje står for kritikk».

Men hvorfor uteblir så kritikken bortsett fra denne ene røst i ørkenen? Og er det ikke slik å forstå at dersom Gula Tidend skulle bli saksøkt for sine injurier mot målsabotørerne i det offentlige liv, så må saken selvsagt bli å pådomme ved vår nåværende jurydomstol.

For å komme ørkenrøsten litt til unnsøtning, vil jeg minne om at Norsk Tidends frilynde forbundsfelle Aftenposten for fire år siden slo til lyd for en norsk lyndomstol i injuriersaker. Det idyllforstyrrende tidsskrift «§ 100» ga tanken sin tilslutning ved å foreslå den tyske standrettsdommer dr. Latza som injuriedømmer. Han var rettopp da dømt til 15 års tvangsarbeid, og måtte som fagkyndig kunne avtjene tvangsarbeidet ved den norske lyndomstol hvor forutsetningen måtte være at offentlige menn må være tabu, mens private mennesker alltid ansees meget tvilsomme, slik som skikk og bruk er i folkedemokratiene. Beklageligvis er denne dr. Latza senere frifunnet, men han er kanskje ikke uvillig til å gjøre frivillig tjeneste.

Vi er forresten enig med herr Sletten i det forhold at når kløften mellom Stortingsmelding 64 og domsre-

Avdeling» Oslo o.s.v. — innenfor denne rettsstat er det kanskje forståelig men ikke tillatelig å umuliggjøre åpen kritikk mot såvel rettsstaten som dens «ansvarlige» enkeltmenn i utøvende stillinger.

Under festlige tilstillinger pleier en i Norigs Ungdomslag synge en manende sang så det ljomar:

Ver ikkje redd det skal verta for stilt verdi er folksam på rangt og på illt. Sopast skal tilet til reint det vert rudd friskt skal det vera um enn det vert stutt.

Men pass endelig på at det blir med ljominga innenfor fire vegger. Utenfor må det offentlige vrakgods være tabu.

Men bør ikke dr. Scharffenberg settes på plass nå snart? Og hva kan riksadvokat Aulie mene med, at en nå må til med en omfattende revisjon av alle landssviksaker? Er det fordi kritikken mot «rettsoppgjerda» var grunnløs at en må til å revidere sine egne «regnskaper»? — Og er det vanlig at bokholderne reviderer seg sjøl? Det ser ut som herr Aulie og påtalemyndigheten tenker å gjøre det på den måten, — hvilket også er forståelig, men neppe tillatelig.

Leviten.

Hva i selve okkupasjonstiden

— Fortsatt fra side 3 —

Stolte kan vi være av alle de hjemmefrontkater som uten kny ble pint og skutt av tyskerne, like stolte som av våre sjøfolk og av de norske soldater som ofte nok med døden til følge tok kampen opp nær sagt uten våpen mot verdens dengang sterkeste militærmakt

Men hjemmefrontens likvideringer, særlig i de siste år av okkupasjonstiden, da de umulig kunne bidra til noe som helst annet enn det norske folks moralske fornædning, det er riktignok gjerninger som vi bare kan skamme oss over. — For ikke å tale om det norske presteskaps innstilling til selvsamme udåder.

Nokså rart er det å lese hva «Farmand» nr. 9 1951 skriver på side 1: «Som en epilog til Haug-saken fikk vi en kort redegjørelse ..... en nøktern forklaring som stilte tingene på sin rette plass». — Ja, rmon det.

Bladet fortsetter: «Allikevel var det et skremmende dokument. Skremmende fordi det virkelig skulle være nødvendig å gi en slik redegjørelse så kort tid etter at disse menn hadde avsluttet sitt ansvarsfulle arbeid. — Det var en glede og en tilfredsstillende da nevne for første gang ble offentliggjort i

neden sikkert blitt nokså langt fra vidunderlig — bortsett fra alt det fine været. — Kongen ville ha måttet bli der han var og de engelske og amerikanske generalene ville hatt like vanskelig for å besøke Oslo som de har for å besøke Budapest eller Bukarest. — Og Sverige ville like godt ha hatt Sovjet på alle fire sider.

«Vi følte» fortsetter «Farmand» «også en stolthet over den verdige måte hvorpå denne indre krets som hadde samlet motstandsviljen, nå erklærte sitt arbeid for avsluttet ..... Nå finner disse menn det nødvendig å forsvare seg mot påstander .....». Artikkelen slutter: «Vi vil ikke og skal ikke glemme at i vår politiske historie er fortellingen om hjemmefrontens ledelse, dens arbeid og dens oppløsning ett av de fornemste blad».

Sannsynligvis vil disse menn også videre finne det nødvendig å forsvare seg eller å bli forsvart av andre menn ut i historien. — Det må imidlertid betviles at det kan lykkes hva likvideringene angår og deres part av skammen. — I hvert fall synes det noe freidig, tankeløst i syn av det nå så nødvendige samverk mellom de to deler av det norske folket å

forening Et Wizo i Oslo blitt innskrevet i Den Gyldne Bok i Israel. (N.H. & S.T. 11.4.51).

HISTORIEN OM KRONINGSSTENEN synes på langt nær å være avsluttet. Stemningen blant de skotske nasjonalister er opprørt, og den er ikke blitt bedre etter at den engelske innenriksminister som svar på interpellasjoner i Underhuset uttalte: «Når et tyveri er begått er det vanlig at det stjalne blir bragt tilbake til plassen hvorfra det er tatt». Dette var en uheldig formulering, for skottene sier at engelskmennene stjal stenen fra Skitland i år 1298. Det er sannsynlig at det er kong Georg som nå i egenskap av engelsk-skotsk unionskonge må løse denne gordiske knute.

(St.holms-Tidn. 13. 4. 51.)

DEN TSJEKKOSLOVAKISKE REGJERING har bedt Frankrike om senest 26. april å stenge det franske generalkonsulat i Bratislava i Slovakia. Videre kreves det at de franske institut i Praha, Brno og Bratislava blir stengt senest den 1. mai og at lærerne innen denne dato forlater landet. De britiske og amerikanske institutter ble som kjent stengt i fjor.

(St.holms-Tidn. 9. 4. 51.)

GENERALOBERST VON FALKENHAUSEN som for kort tid siden ble løslatt fra belgisk fangenskap, betegnet i et presseintervju den tidligere belgiske ministerpresident Saak som en «avvist Kollaboratør». Spaak som en «avvist kollaboratør». Spaak og tidligere utenriksminister England først etter at deres tilbud om samarbeid var blitt avvist av tyskerne. Spaak har erklært at Falkenhauzens beskyldning er det rene oppspinn. (Die Zeit nr. 14 51).

DEN BRITISKE REGJERING har anlagt sak mot en viss Hans Isbrandtsen fra den amerikanske handelsmarine. I 1950 ble nemlig skipet hans, «Flying Arrow», som gikk på Shanghai skutt i brann av en nasjonalistisk minelegger. Et britisk krigsskip kom til og hjalp med å slukke brannen. Nå forsøker altså briterne å kreve en million dollar i bergingslønn for hjelpen.

(Newsweek, 9. 4. 51.)

STORBRIANNIA har overfor De forente stater hevdet at Formosa bør tilfalle China og at Den kinesiske folkerepublikken bør være med på fredsforhandlingene med Japan.

(Arb.bladet 14. 3. 51.)

prøve på å heve akkurat hjemmefrontens ledelse opp i mai-sol, slik «Farmand» finner for godt å gjøre det.

Det er helt sikkert ikke veien til noen pakt for å få enet Norges folk. Og uten at det nå snart finner sted kan det bare bli til at Erling Winsnes får rett, der han skrev: «et folk som dør uten å ha opplevet ungdom og manndom, midt foran jordklodens duftende høysommer».

E. A. S.

Nordmørspostens Trykkeri